

CONTORNA ECONÓMICA

II. CONTORNA ECONÓMICA

II.1. O CONTEXTO INTERNACIONAL

A pandemia da COVID-19 provocou unha abrupta caída da actividade económica mundial no ano 2020. As medidas de confinamento e distanciamento social adoptadas en todos os países para conter a propagación do virus e evitar a sobrecarga dos sistemas sanitarios provocaron un desplome da actividade. Despois de máis de un ano e medio de pandemia, o avance na vacinación permítenos confiar na saída da crise sanitaria e económica. As previsións dos principais organismos internacionais: Fondo Monetario Internacional (FMI), Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económicos (OCDE) e Comisión Europea anticipan a reactivación económica. O FMI prevé un crecemento da economía mundial do 5,9% en 2021 e do 4,9% en 2022. As previsións da OCDE e da Comisión Europea sinalan crecementos inferiores, 5,7% - 5,6% en 2021 e 4,5% - 4,3% en 2022.

Non obstante, a desigual distribución das vacinas por países, a aparición de novas variantes do coronavirus e a eficacia das vacinas ante estas variantes influirán na magnitude e velocidade da recuperación da economía mundial.

As previsións máis recentes son as do FMI, que resaltan as diferenzas na recuperación económica entre países ante a diverxente distribución de vacinas; mentres que nos países avanzados o principal problema non é a dispoñibilidade das vacinas senón a resistencia á vacinación, os países emerxentes e en desenvolvemento teñen problemas de subministro. Nun mundo globalizado, a circulación do virus nos países con baixas taxas de vacinación afectará á saúde e á economía mundial.

As diferenzas entre as economías tamén está determinada polas medidas de políticas fiscal e monetaria que se adoptaron con rapidez nas economías avanzadas e que lles permitirán unha máis áxil recuperación fronte a falla de políticas de apoio nas economías emerxentes.

Segundo o FMI, as economías avanzadas¹ crecerían un 5,2% en 2021 e un 4,5% en 2022. As economías emerxentes e desenvolvidas² crecerían un 6,4% en 2021 e un 5,1% en 2022.

¹ Estados Unidos, zona euro, Xapón, Reino Unido, Canadá son as principais economías incluídas neste grupo.

² Rusia, China, India, Indonesia, Malasia, Brasil, México, Arxentina, países do norte de África e de Oriente medio e subsaharianos forman este grupo.

Cadro 1. Previsións macroeconómicas

Previsións macroeconómicas. PIB Volume. Taxas de variación interanual en %						
	FMI (outubro 2021)		OCDE (setembro 2021) ⁽¹⁾		Comisión Europea (xullo 2021) ⁽²⁾	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
PIB Mundial	5,9	4,9	5,7	4,5	5,6	4,3
Área Euro	5,0	4,3	5,3	4,6	4,8	4,5
Francia	6,3	3,9	6,3	4,0	6,0	4,2
Alemaña	3,1	4,6	2,9	4,6	3,6	4,6
Italia	5,8	4,2	5,9	4,1	5,0	4,2
Portugal	4,4	5,1	3,7	4,9	3,9	5,1
España	5,7	6,4	6,8	6,6	6,2	6,3
Reino Unido	6,8	5,0	6,7	5,2	5,0	5,3
Estados Unidos	6,0	5,2	6,0	3,9	6,3	3,8
Xapón	2,4	3,2	2,5	2,1	3,1	2,5
Marrocos	5,7	3,1	--	--	--	--
México	6,2	4,0	6,3	3,4	4,6	2,4
Brasil	5,2	1,5	5,2	2,3	3,4	1,8
China	8,0	5,6	8,5	5,8	7,9	5,4
India	9,5	8,5	9,7	7,9	10,5	6,5
Comercio mundial de bens e servizos	9,7	6,7	--	--	--	--

Fontes: FMI, OCDE e Comisión Europea

(1) A OCDE elabora previsións da Área Euro constituída por 17 países. Na actualización de setembro non difunde as previsións para Portugal, polo que se consideran as previsións de maio.

(2) A Comisión Europea, no mes de xullo, só actualiza as previsións dos países da Unión Europea. As previsións do resto de países corresponden ao mes de maio.

Nos seguintes parágrafos detállanse as previsións dispoñibles para os principais países da economía mundial e cos que mantemos relacións comerciais e que, polo tanto, teñen unha maior influencia na economía galega. Estes países son Estados Unidos, China, India, os principais da zona euro e Reino Unido. Para o seguimento dos países utilízanse principalmente os datos do FMI, por ser os máis recentes, e comentaranse as principais discrepancias coas previsións da OCDE e as da Comisión Europea.

Entre os países da área do euro, as economías máis afectadas pola crise en 2020 rexistrarán un maior incremento do PIB en 2021. Así, segundo o FMI, Francia crecerá un 6,3%, Italia un 5,8% e España un 5,7%. A OCDE prevé o mesmo aumento para Francia e unha décima máis para Italia mentres que a Comisión Europea prevé menores crecements para ambas as dúas. As previsións para España da OCDE e da Comisión Europea son superiores ás do FMI en 2021.

Para o ano 2022, Francia e Italia crecerían menos que no ano anterior segundo os tres organismos mentres que en Alemaña e Portugal o impulso será maior. O FMI prevé un crecemento de España do 6,4% en 2022, maior que o do ano precedente; a Comisión

tamén prognostica maior incremento en 2022 que en 2021 mais a OCDE diminúe a taxa de 2022 respecto á de 2021.

Estados Unidos crecería un 6,0% en 2021 segundo o FMI e a OCDE e un 6,3% segundo a Comisión Europea. As previsións para 2022 difiren máis entre os organismos: o FMI prevé un 5,2% mentres que OCDE e Comisión anticipan crecementos inferiores, 3,9% e 3,8% respectivamente.

Reino Unido, un dos países máis afectados pola crise sanitaria, estaría entre os países con maior crecemento en 2021, 6,8% segundo o FMI, que baixa ata o 5,0% a Comisión Europea. Para o ano 2022, o FMI prevé unha taxa do 5,0%, inferior en dúas décimas á da OCDE, 5,2%, e en tres décimas á da Comisión Europea, 5,3%.

As economías china e india acadarían elevadas taxas de crecemento en 2021, 8,0% e 9,5% respectivamente, segundo o FMI. A OCDE prognostica maiores crecementos para os dous países mentres que a Comisión rebaixa unha décima a previsión de China respecto do FMI mentres que sube un punto a de India. Para 2022 as previsións para China oscilan entre o 5,4% da Comisión e o 5,8% da OCDE. Hai máis diferenza entre os tres organismos nas previsións para India, entre o 8,5% do FMI e o 6,5% da Comisión.

II.2. ECONOMÍA ESPAÑOLA

A crise sanitaria orixinada pola expansión da COVID-19 tivo un forte impacto na economía española. As restricións para conter a expansión do virus así como as características estruturais da economía española provocaron unha profunda caída da actividade no ano 2020.

As medidas de confinamento no segundo trimestre de 2020 provocaron unha forte contracción da actividade; nos seguintes trimestres as sucesivas olas de contaxios coas conseguíntes limitacións aos movementos das persoas e á actividade de determinadas ramas produtivas condicionaron a evolución económica.

No conxunto do ano 2020, a economía española reduciu o seu PIB un 10,8%, unha das maiores caídas entre os países do noso entorno. Desde o punto de vista da demanda, a demanda interna restou 8,6 puntos porcentuais e a demanda externa 2,2 puntos porcentuais.

Cadra II. ESPAÑA. Compoñentes do PIB polo vía da demanda

España. Demanda. Índices de volume. Referencia 2015									
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual (%)</i>									
Operacións	2019	2020	2020				2021		
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II	
Gasto en consumo final	1,2	-8,2	-3,2	-17,4	-5,8	-6,4	-3,5	17,0	
-Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	1,0	-12,0	-5,0	-24,1	-8,9	-10,0	-6,0	22,9	
-Gasto en consumo final das AAPP	2,0	3,3	2,2	2,7	3,6	4,7	3,8	3,9	
Formación bruta de capital	3,2	-11,4	-4,8	-23,6	-9,4	-7,9	-1,6	18,9	
Demanda interna (en termos nacionais) ⁽¹⁾	1,6	-8,6	-3,5	-18,2	-6,4	-6,5	-3,0	17,3	
Exportacións de bens e servizos	2,5	-20,1	-7,1	-38,3	-19,7	-15,3	-7,3	38,9	
Importacións de bens e servizos	1,2	-15,2	-5,1	-31,6	-14,5	-9,5	-3,9	38,4	
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	2,1	-10,8	-4,3	-21,5	-8,7	-8,8	-4,2	17,5	

⁽¹⁾ Achega ao crecemento do PIB pm.

Fonte: Contabilidad nacional trimestral (INE). Revisión estatística 2019

O consumo privado reduciuse un 12,0% en 2020. O peche das actividades máis afectadas polas medidas de distanciamento social, as limitacións á mobilidade así como a incerteza sobre a evolución do emprego limitaron o gasto.

Pola contra, o consumo público incrementouse para afrontar a emerxencia sanitaria, un 3,3%.

A incerteza sobre o impacto da pandemia na actividade económica a nivel mundial freou a inversión, cunha caída en 2020 do 11,4%. Reduciuse tanto a inversión en bens de equipo como en construción.

A demanda externa restou 2,2 puntos ao crecemento do PIB. O peche de fronteiras nos meses de maior incidencia da COVID-19 así como a contracción da actividade reduciron tanto as exportacións, -20,1%, como as importacións, -15,2%.

Desde o punto de vista da oferta, os grandes sectores de actividade minoraron á súa actividade, con caídas superiores ao 10%, agás o sector primario. Foron as actividades máis relacionadas coa interacción social as máis prexudicadas pola crise sanitaria e económica.

Cadro III. ESPAÑA. Compoñentes do PIB polo vía da oferta

España. Oferta. Índices de volume. Referencia 2015								
Datos corrigidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual (%)								
Operacións	2019	2020	2020				2021	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	-2,5	4,3	0,2	6,7	3,1	7,3	-2,5	-6,7
Industria	1,4	-10,1	-5,6	-24,8	-5,8	-4,4	0,0	23,7
- Industria manufacturera	0,7	-12,1	-7,0	-29,2	-6,9	-5,3	-0,6	29,2
Construción	5,3	-11,3	-2,9	-25,1	-7,4	-9,6	-10,7	11,7
Servizos	2,3	-11,5	-4,1	-21,8	-9,8	-10,3	-5,0	17,6
Impostos netos sobre os produtos	1,1	-11,0	-6,3	-19,9	-8,7	-8,9	-1,2	20,8
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	2,1	-10,8	-4,3	-21,5	-8,7	-8,8	-4,2	17,5

Fonte: Contabilidade nacional trimestral (INE). Revisión estatística 2019

Nos primeiros meses de 2021 a actividade económica veuse limitada polas medidas de contención ante a expansión do coronavirus. A melloría na situación sanitaria levará a unha recuperación da actividade na segunda metade de 2021. Grazas á vacinación, a actividade económica non é tan sensible á incidencia do coronavirus, como se veu nos meses de verán, nos que o aumento no número de contaxios non repercutiu de forma intensa na actividade. Isto nos permitirá avanzar na reactivación económica, malia que a posibilidade da aparición de novas variantes para as que a vacina perda eficacia podería mudar a situación.

Os principais organismos públicos e privados prevén unha rápida recuperación da actividade, volvendo a niveis previos á pandemia en 2022.

O consumo privado e a inversión serán os motores da recuperación. O Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia será vital para a economía española. Os proxectos aos que se destinen os fondos europeos así como a capacidade de execución nos prazos previstos determinarán o impacto na economía.

No seguinte cadro preséntanse as proxección dos principais organismos que elaboran previsións, coa desagregación dos compoñentes de demanda, para o bienio 2021 - 2022.

Cadra IV. ESPAÑA. Previsións. Compoñentes do PIB polo vía da demanda

Previsións macroeconómicas. España. TVI (%)								
	2021				2022			
	Ministerio (outubro 2021)	Banco de España (setembro 2021)	FMI (outubro 2021)	Comisión Europea (maio 2021)	Ministerio (outubro 2021)	Banco de España (setembro 2021)	FMI (outubro 2021)	Comisión Europea (maio 2021)
Gasto en consumo final nacional de fogares ⁽¹⁾	8,0	9,6	5,9	6,4	6,9	4,3	5,1	5,8
Gasto en consumo final nacional das AAPP.	2,5	2,2	3,2	2,7	1,5	0,2	0,8	1,9
Formación bruta de capital fixo	7,1	5,8	6,4	9,6	12,2	10,5	9,9	12,7
Demanda nacional ⁽²⁾	6,5	7,0	5,7	6,1	6,7	4,7	5,3	6,3
Exportacións de bens e servizos	10,0	8,7	11,9	10,4	10,3	11,1	12,0	12,8
Importacións de bens e servizos	10,3	11,5	12,0	11,7	10,0	7,5	8,8	11,7
Produto interior bruto	6,5	6,3	5,7	5,9	7,0	5,9	6,4	6,8
Produto interior bruto nominal	7,8	7,6	7,5	--	8,6	7,7	7,9	--
Taxa de paro	15,2	15,1	15,4	15,7	14,1	14,3	14,8	14,4

(1) Inclúe ás ISFLSF

(2) En Ministerio, Banco de España e Comisión Europea: Achega ao crecemento do PIB

Fonte: Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital, Banco de España, FMI e Comisión Europea

As previsións para o ano 2021 varían entre o 5,7% do FMI e o 6,5% do Goberno. No ano 2022 España podería crecer entre un 5,9% que prognostica o Banco de España e un 7,0% que apunta o Goberno. No que todos os organismos coinciden é en sinalar que será a demanda interna a que impulsará a economía no bienio.

Os fogares, unha vez se normalice a situación sanitaria, volverán aos seus niveis habituais de gasto. Ademais a mellora do mercado laboral incidirá no aumento do consumo. Pola contra, o incremento dos prezos podería moderar o avance.

O consumo privado crecería en 2021 entre un 9,6% do Banco de España e o 5,9% do FMI. Este dinamismo manteríase en 2022, con taxas entre o 6,9% do Goberno e o 4,3% do Banco de España.

Os fondos asociados ao programa Next Generation deberían provocar un forte impulso á inversión, que ademais se verá propulsada polo incremento da demanda e por unhas condicións financeiras favorables. Para o ano 2021 as previsións apuntan a un incremento entre o 5,8% do Banco de España e o 9,6% da Comisión; para 2022, o efecto dos fondos europeos manifestaríase con maior intensidade e a inversión aumentaría entre un 9,9% que prognostica o FMI e un 12,7% a Comisión Europea.

O comercio exterior verase incentivado polo fortalecemento da actividade económica dos principais socios comerciais. A recuperación do turismo estranxeiro, moi importante na economía española, dependerá da situación epidemiolóxica dos países de orixe.

Un dos principais problemas aos que se enfrontan as economías avanzadas e, en particular, a española é o desabastecemento de determinados bens imprescindibles nos procesos produtivos, que están a obstaculizar o desenvolvemento dalgúns sectores industriais,

como por exemplo, o sector da automoción. A tardanza na resolución deste problema incidiría no ritmo de recuperación da economía.

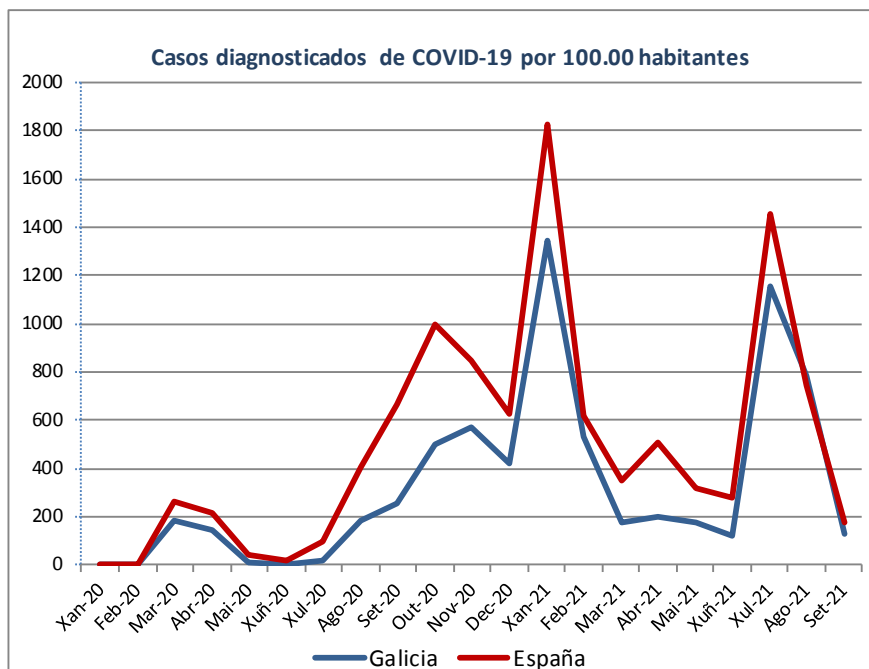
A suba dos prezos, principalmente os enerxéticos, tamén podería retrasar o avance económico, polo seu impacto tanto nas empresas como nos fogares.

A reactivación económica virá acompañada dunha mellora no mercado laboral, o que se traducirá nunha diminución da taxa de paro no ano 2022. Para o ano 2021, a taxa de paro superaría o 15% segundo os principais organismos. Baixaría deste nivel en 2022, situándose entre un 14,1% que prevé o Goberno e un 14,8% o FMI.

II.3. ECONOMÍA GALEGA

Nun mundo globalizado, unha crise sanitaria como a da COVID-19 impacta en todas as economías, e, polo tanto, nunha economía aberta como a galega. Non obstante, en Galicia a incidencia do coronavirus foi menor que no conxunto do Estado o que se reflicte nun menor impacto económico. Ademais, a estrutura produtiva galega, cun maior peso da industria agroalimentaria (menos afectada polas restricións) e unha menor dependencia do turismo axudaron a un comportamento menos desfavorable.

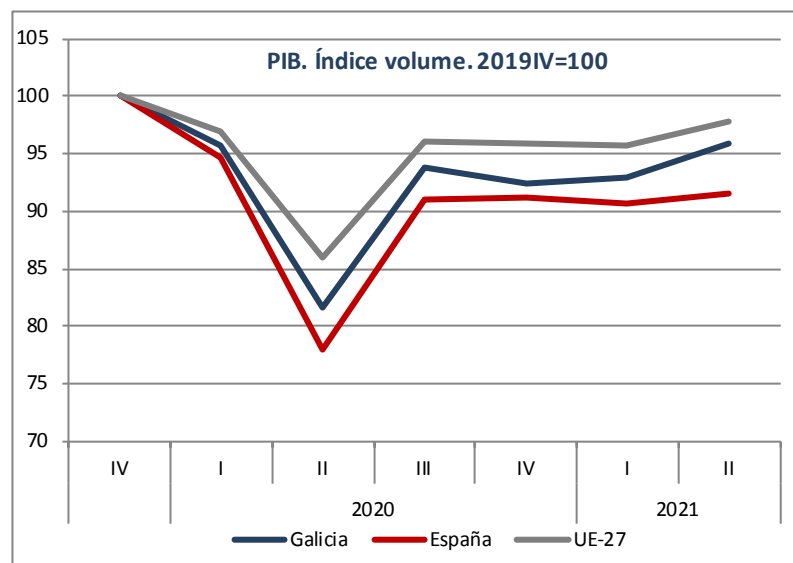
Gráfico I. Casos diagnosticados de COVID-19 por 100.000 habitantes

Fonte: Elaboración propia

Aínda así, o PIB galego reduciuse un 8,9% no ano 2020, menos que no conxunto de España pero máis que nalgúns dos nosos socios comerciais como Francia ou Portugal. No gráfico que segue pode verse o impacto da crise en Galicia respecto a España e á Unión Europea.

Gráfico II. PIB real. Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. 2019IV=100

Fonte: Elaboración propia

O confinamento estrito da poboación e a paralización da actividade na primavera de 2020 levou a unha caída histórica da actividade no segundo trimestre; nos seguintes trimestres a evolución da actividade económica estivo moi ligada á incidencia da COVID-19.

Despois dunha caída do PIB do 18,0% no segundo trimestre de 2020, a mellora sanitaria en Galicia reduciu a caída no terceiro trimestre, ata unha taxa do -6,2%, mais a recaída a finais de ano traducíuse nunha taxa do -7,6% no cuarto trimestre. O empeoramento da situación epidemiolóxica a principios do ano 2021 incidiu nunha contracción do PIB do 2,9% no primeiro trimestre. O avance na vacinación permitiu relaxar as restricións e a reactivación da actividade económica desde o segundo trimestre de 2021.

Desde a óptica da demanda, o consumo privado e a inversión foron os máis afectados pola crise sanitaria. Desde a óptica da oferta, as actividades máis relacionadas co ocio víronse máis prexudicadas polas medidas de distanciamento social.

Demanda

No ano 2020, a demanda interna restou 8,3 puntos ao crecemento do PIB e a demanda externa 0,6 puntos.

As restricións á actividade e a mobilidade limitaron as oportunidades de gasto do fogares; o emprego e a renda dos fogares reduciuse malia as medidas introducidas para paliar estes efectos, o que provocou, ademais, un aforo precautorio.

Unha crise mundial desta magnitude frea a inversión ante a incerteza sobre a evolución sanitaria e económica.

O peche de fronteiras e a caída da actividade a nivel internacional reduce o comercio exterior. A demanda externa foi negativa en Galicia en 2020, cunha caída das exportacións maior que a das importacións.

Respecto ao gasto dos non residentes, ao ser Galicia unha comunidade menos dependente do turismo que o resto de España a redución dos movementos turísticos non tivo tanto impacto na economía galega como na española.

Cadro V. GALICIA, PIB, desglose polos compoñentes da demanda

Galicia. Demanda. Índices de volume. Referencia 2015								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación interanual (%)</i>								
Operacións	2019	2020	2020				2021	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Gasto en consumo final	2,0	-7,4	-3,6	-18,3	-2,9	-4,7	-3,4	18,7
-Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	2,1	-11,3	-6,5	-24,5	-4,9	-9,4	-6,0	23,4
-Gasto en consumo final das AAPP	1,8	4,5	5,2	0,3	3,1	9,6	3,6	8,2
Formación bruta de capital	1,8	-13,2	-9,8	-25,5	-9,7	-7,4	-1,5	17,8
Demanda interna (en termos nacionais) ⁽¹⁾	2,0	-8,3	-4,6	-19,5	-4,0	-5,1	-3,0	18,5
Exportacións de bens e servizos	0,2	-5,8	-0,3	-23,4	1,3	-1,4	4,6	36,4
Importacións de bens e servizos	0,6	-4,6	-1,9	-26,2	5,5	3,3	4,5	39,3
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	1,8	-8,9	-3,8	-18,0	-6,2	-7,6	-2,9	17,5

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

⁽¹⁾ Achega ao crecemento do PIB pm.

Desde mediados de ano, apréciase un maior dinamismo da actividade, favorecida polo avance na vacinación e a relaxación das medidas de contención.

Oferta

Desde a óptica da oferta, a crise afectou a todos os sectores económicos, aínda que aquelas actividades máis relacionadas coa interacción social foron as máis prexudicadas.

O Comercio, transporte e hostalería e as Actividades artísticas, recreativas e outros servizos rexistraron as maiores caídas en 2020, -19,5% e -18,0% respectivamente.

Cadro VI. GALICIA, PIB, desglose polos compoñentes de oferta

Galicia. Oferta. Índices de volume. Referencia 2015								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación interanual (%)</i>								
Operacións	2019	2020	2020				2021	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	-0,2	-3,3	-1,9	-1,0	-3,4	-7,0	-3,5	-3,6
Industria	-1,4	-8,6	-1,8	-21,5	-5,5	-5,6	2,0	18,7
- Industria manufactureira	0,6	-9,6	-2,2	-28,8	-4,1	-3,3	-0,3	31,0
Construción	3,4	-12,6	-6,8	-22,1	-10,2	-11,2	-7,3	9,3
Servizos	2,7	-8,1	-3,5	-17,2	-5,2	-6,5	-3,3	19,8
- Comercio, transporte e hostalería	3,6	-19,5	-8,9	-37,5	-13,8	-17,7	-13,5	53,1
- Información e comunicacións	0,5	-0,1	6,9	-6,6	0,0	-0,5	-6,1	2,3
- Actividades financeiras e de seguros	1,3	-0,4	-3,5	1,0	0,5	0,3	6,8	3,2
- Actividades inmobiliarias	1,2	-0,3	0,4	-0,2	-0,6	-0,8	-0,4	0,1
- Actividades profesionais	4,1	-9,3	-5,2	-22,8	-3,8	-5,7	1,4	29,2
- Administración pública, sanidade e educación	3,0	1,6	2,7	1,1	0,9	1,5	3,5	5,0
- Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	0,4	-18,0	-9,5	-42,7	-8,4	-11,2	-1,3	56,2
Impostos netos sobre os produtos	1,2	-15,0	-10,4	-23,3	-12,1	-14,2	-5,6	14,8
PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado	1,8	-8,9	-3,8	-18,0	-6,2	-7,6	-2,9	17,5

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

A industria e a construción tamén se viron moi afectadas pola crise, con caídas do 8,6% e do 12,6% respectivamente.

En senso contrario, a Administración pública, sanidade e educación incrementou o seu valor engadido para poder afrontar á emerxencia sanitaria.

Emprego

Os efectos da crise económica tamén se trasladan ao emprego. As medidas adoptadas polo Goberno para manter o emprego: ERTE, prestación por cese de actividade, fan que tanto nas cifras de ocupados da Enquisa de poboación activa (EPA) como nas afiliacións á Seguridade Social se inclúan persoas nestas situacións.

A mellor visión do impacto das medidas de contención do virus na economía é a proporcionada polas horas traballadas. No ano 2020, as horas caeron un 10,7%.

A paralización da actividade económica nos meses de marzo e abril de 2020 traduciuse nun descenso das horas traballadas do 29,3% no segundo trimestre de 2020. A evolución da situación sanitaria reflectiuse na evolución das horas traballadas, cunha caída no terceiro trimestre do 4,0%, e empeorando no cuarto trimestre ata unha diminución do 5,5%. A normalización da actividade levará tamén á recuperación do tempo de traballo.

Cadro VII. GALICIA, Horas traballadas

Galicia. Horas traballadas								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación interanual (%)</i>								
	2019	2020	2020				2021	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	-0,9	-0,1	2,3	-3,3	1,4	-0,8	-5,4	-0,1
Industria	-0,8	-9,8	-3,6	-29,9	-3,4	-2,4	-1,4	37,1
- Industria manufacturera	-0,9	-10,4	-3,9	-31,1	-3,9	-2,6	-1,4	38,7
Construción	1,1	-13,5	-9,7	-39,0	-3,4	-1,9	7,6	62,5
Servizos	0,3	-11,9	-4,0	-31,6	-4,9	-7,1	-2,7	39,4
- Comercio, transporte e hostalería	-1,4	-19,0	-6,8	-45,4	-10,1	-13,7	-7,3	61,8
- Información e comunicacións	2,3	-0,3	-0,8	-2,2	-1,2	3,2	3,8	7,9
- Actividades financeiras e de seguros	-6,5	-1,6	-5,4	-12,3	8,1	4,9	5,0	21,3
- Actividades inmobiliarias	4,2	-5,9	-4,2	-35,7	7,2	9,4	16,6	79,0
- Actividades profesionais	1,5	-6,7	-3,9	-20,9	-0,4	-1,5	3,0	28,7
- Administración pública, sanidade e educación	1,2	-3,6	1,7	-15,1	-0,4	-0,7	-1,8	17,5
- Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	4,5	-16,3	-7,2	-42,0	-5,9	-10,2	0,2	68,0
TOTAL HORAS	0,1	-10,7	-3,8	-29,3	-4,0	-5,5	-2,1	35,5

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

Como se indicou anteriormente, a EPA non reflicte o impacto da crise no emprego. A caída da ocupación é inferior á doutras crises económicas. O número de persoas ocupadas situouse en 1.074.200 en 2020, un 1,9% menos que no ano 2019.

Houbo un aumento da poboación inactiva no ano 2020, principalmente no segundo trimestre, polas dificultades da poboación para buscar activamente emprego debido ao confinamento. Nos trimestres seguintes, a situación económica desanimou aos que perderon o emprego a buscar outro, polo que o número de persoas inactivas mantívose elevado no resto do ano. No conxunto do ano 2020, a poboación inactiva de 16 a 64 anos incrementouse un 4,3%.

O descenso da poboación activa, xunto cun pequeno incremento da poboación parada, posibilitaron que a taxa de paro situárase no 12,0% na media do ano 2020, dúas décimas máis que no ano anterior.

As afiliacións medias á Seguridade Social diminuíron un 1,7% no ano 2020. O paro rexistrado aumentou un 10,4%. Desde o mes de abril de 2021 aumentan as afiliacións medias e baixa o paro rexistrado.

II.4. ESCENARIO MACROECONÓMICO

O escenario macroeconómico que se presenta conta co aval da Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal (AIReF), en cumprimento do artigo 14 da Ley Orgánica 6/2013, de 14 de novembro, de creación da AIReF. A AIReF considera prudente e como tal avala o escenario de previsión para 2022.

O escenario macroeconómico para Galicia elabórase cun modelo de estimación dos agregados macroeconómicos de demanda a curto prazo (ver Anexo). Parte dunhas hipóteses básicas para as que se tivo en conta o escenario comentado anteriormente para España no apartado de economía española, as previsións de crecemento das principais economías mundiais expostas no apartado de economía internacional e hipóteses externas sobre o tipo de cambio e os prezos do petróleo. Na seguinte táboa móstranse os devanditos supostos.

Cadro VIII. Hipóteses básicas do escenario

Hipóteses básicas			
Taxas de variación interanual en %, salvo indicación en contrario			
	2021	2022	Fuente
Poboación en idade de traballar	-0,2	-0,2	Elaboracion propia
Gasto en consumo final das AAPP	3,3	0,4	Consellería de Facenda
Demanda interna España	6,6	5,4	Elaboracion propia
Demanda interna Francia	5,1	3,4	Comisión Europea (maio 2021)
Demanda interna Alemaña	2,0	5,1	Comisión Europea (maio 2021)
Demanda interna Italia	4,3	4,6	Comisión Europea (maio 2021)
Demanda interna Portugal	3,8	4,0	Comisión Europea (maio 2021)
Demanda interna Bélxica	4,7	4,0	Comisión Europea (maio 2021)
Demanda interna Países Baixos	1,9	4,0	Comisión Europea (maio 2021)
Demanda interna Reino Unido	7,2	5,3	Comisión Europea (maio 2021)
Demanda interna Estados Unidos	6,8	4,0	Comisión Europea (maio 2021)
IPC xeral sen produtos enerxéticos España	0,6	1,0	Elaboracion propia
Tipo de cambio dólar/euro	1,19	1,18	Banco de España (setembro 2021)
Prezo petróleo "Brent" (nivel)	68,7	69,1	Banco de España (setembro 2021)

○ escenario macroeconómico que acompaña aos Orzamentos de 2022 prevé unha forte recuperación da economía galega, con taxas de crecemento do 6,0% nos dous anos, 2021 e 2022.

○ dinamismo da economía galega basearase na demanda interna, que alcanzará 6,0 puntos porcentuais en 2021 e 4,4 puntos porcentuais en 2022. A demanda externa será negativa en 2021, -0,1 puntos porcentuais, e positiva en 2022, 1,6 puntos porcentuais.

○ consumo privado reduciuse un 11,3% no ano 2020. O avance da vacinación permite unha mellora da situación sanitaria e unha redución das restricións, o que impulsará o consumo no ano 2021 ata un incremento do 6,9%. Os fogares poderían realizar os seus gastos habituais, que tiñan suprimidos ou aprazados. O principal risco para a recuperación dos hábitos de consumo é a subida dos prezos, que podería retraer as decisións de gasto dos fogares. Para o ano 2022 continuará o dinamismo do consumo, aínda que con taxas inferiores ás do ano anterior, favorecido ademais pola progresiva recuperación do emprego.

○ gasto en consumo final das administracións públicas aumentará en 2021 un 3,3%, debido ao elevado gasto sanitario; prevese unha moderación no consumo público no ano 2022, ata unha taxa do 0,4%.

Tras unha profunda contracción da inversión no ano 2020, reflectida nunha taxa do -13,2%, prevese un forte impulso nos próximos anos. Os fondos Next Generation serán fundamentais, o calendario de implementación así como as características dos proxectos seleccionados marcarán o impacto na economía.

Unhas condicións financeiras favorables, a recuperación da actividade mundial así como a redución da incerteza contribuirán a impulsar a inversión. No ano 2021 prevese un incremento do 7,0% que chegaría ata o 8,1% en 2022.

○ impacto estimado dos fondos europeos na economía galega é de 0,3 puntos porcentuais en 2021 e de 1,2 puntos porcentuais en 2022. Este impacto, ao ter en conta os efectos desbordamento, incrementábase ata os 0,8 puntos porcentuais en 2021 e 1,4 puntos porcentuais en 2022.

Non obstante, hai un risco á baixa relevante neste escenario. A falla de subministros de determinados bens está a afectar a moitos sectores, entre eles, o automóbil, cun peso importante na industria galega; existe moita incerteza sobre a solución a este problema de desabastecemento que podería ralentizar a recuperación económica de Galicia. Os últimos datos dispoñibles xa manifestan os problemas derivados da falta dalgúns produtos.

A achega da demanda externa será negativa en 2021, cun incremento das exportacións (7,9%) inferior ao das importacións (8,0%). Para o ano 2022 prevese unha achega positiva, cun aumento das exportacións (10,3%) e das importacións (7,3%). A evolución

da economía española así como a das principais economías do noso entorno marcarán o dinamismo do sector exterior. En relación ao gasto dos non residentes, o turismo con destino Galicia procede principalmente do resto de España e está a ter un forte impulso no ano 2021, incentivado ademais pola celebración do Xacobeo.

A taxa de paro situouse en Galicia en 2020 no 12,0%. Prevese que alcance o 12,2% no ano 2021, como consecuencia do incremento da poboación activa ante a mellora da situación económica, e que se reduza ata o 11,7% en 2022.

Cadro IX. Escenario macroeconómico

Cadro macroeconómico Galicia. Variación anual en %			
	2020	2021	2022
Gasto en consumo final	-7,4	5,9	3,8
- Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	-11,3	6,9	5,1
- Gasto en consumo final das AAPP	4,5	3,3	0,4
Formación bruta de capital	-13,2	7,0	8,1
Achega demanda interna¹	-8,3	6,0	4,4
Exportación de bens e servizos	-5,8	7,9	10,3
Importación de bens e servizos	-4,6	8,0	7,3
Produto interior bruto (PIB)	-8,9	6,0	6,0
Produto interior bruto nominal	-8,2	7,3	7,8
Emprego. PTETC	-8,0	5,4	3,1
Taxa de paro²	12,0	12,2	11,7

¹ Contribución en puntos porcentuais

² % da poboación activa

Fonte: IGE

Data peche previsións: 24 setembro 2021

Anexo metodolóxico sobre o escenario macroeconómico de Galicia

Neste anexo resúmese a metodoloxía empregada para a elaboración do escenario macroeconómico, seguindo o disposto na Directiva 2011/85/UE del Consejo, sobre requisitos aplicables aos marcos orzamentarios dos Estados membros.

O método utilizado para a elaboración do escenario macroeconómico é un modelo de estimación de agregados macroeconómicos de demanda a curto prazo. É un modelo

de periodicidade trimestral que pretende simular a evolución dos agregados macroeconómicos nun marco coherente cos escenarios propostos para as economías española e internacional e integrado no sistema de contas económicas de Galicia elaborado polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

O modelo proporciona estimacións de: gasto en consumo final dos fogares, demanda de capital (formación bruta de capital), demanda de traballo (ocupados), oferta de traballo (poboación activa) e taxa de paro; deflactor del PIB, custo laboral e índice de prezos de consumo; exportacións e importacións.

As exportacións trátanse de forma distinta que as importacións. Nas exportacións distínguese entre as exportacións ao resto de España e as exportacións ao resto do mundo, mentres que as importacións se consideran nunha única ecuación.

As previsións sobre as variables macroeconómicas do escenario realízanse mediante modelos de ecuacións a curto e longo prazo que incorporan relacións de cointegración en modelos de corrección do erro. O principio deste modelo é que existe unha relación de equilibrio a longo prazo entre as variables económicas e que no curto prazo pode haber desequilibrios, que son corrixidos gradualmente a través de axustes parciais polo termo do erro.

Distínguense, polo tanto, dúas ecuacións de comportamento asociadas: unha ecuación a longo prazo, que explica a evolución tendencial da variable e unha ecuación a curto prazo, que explica a dinámica transitoria de tipo estacionario.

Cada ecuación estímase en dúas etapas. Primeiro estímase os parámetros da ecuación a longo prazo e unha vez obtida a especificación máis adecuada no longo prazo, defínese o mecanismo de corrección do erro como os residuos da ecuación. Na segunda etapa os residuos trátanse como unha variable explicativa mais e procédese á procura de especificación e estimación dos parámetros da ecuación a curto prazo.

A taxa de paro, as exportacións totais, o deflactor de exportacións totais, o stock de capital e o produto interior bruto (PIB) obtéñense como identidades.

A información de base obtense da Contabilidade anual e trimestral de Galicia, dos indicadores conxunturais dispoñibles para a economía galega obtidos a partir das operacións estatísticas elaboradas polo IGE ou das distintas operacións estatísticas nacionais que proporcionan a información para Galicia. Esta información é obxecto de diversas transformacións ata chegar aos datos empregados no modelo. Este tratamento inclúe operacións diversas, como deflactación, enlace de series con distintas bases, cálculo de indicadores compostos, desestacionalización, etc.

Realízanse supostos sobre a evolución das variables esóxenas ao modelo. Estes baséanse nas previsións que realizaron os organismos nacionais e internacionais na súas

últimas previsións. Para as variables nas que Galicia presenta un comportamento propio, distinto ao nacional, como a poboación de 16 anos e máis anos, elabóranse uns supostos específicos para Galicia.

Supostos básicos

Os principais supostos utilizados para a elaboración das previsións son:

Poboación de 16 e máis anos: Prevese unha traxectoria consistente coas proxeccións de poboación de Galicia.

Demanda interna de España: os supostos sobre a súa evolución elabóranse o IGE a partir das previsións realizadas para España polos organismos públicos nacionais e internacionais.

Demanda interna dos principais países do entorno de Galicia: as hipóteses sobre a evolución da demanda interna dos principais países coinciden coas últimas previsións da Comisión Europea para estes países.

Índice de prezos de consumo sen produtos enerxéticos de España: as hipóteses elabóranse o IGE en función da evolución do índice así como das previsións dos distintos organismos.

Tipo de cambio dólar/euro: utilízanse os supostos sobre a evolución que prevé o Banco de España.

Prezo do petróleo Brent: utilízanse os supostos sobre a evolución que prevé o Banco de España.

Ecuacións

A continuación descríbense brevemente as ecuacións empregadas. En todas elas a frecuencia de observación é trimestral e as series foron axustadas de estacionalidade e calendario.

Demanda de traballo

A demanda de traballo queda determinada a partir da función de produción e das condicións de primeira orde de maximización dos beneficios da empresa representativa.

Demanda de capital

Ao igual que coa demanda de traballo, na teoría a demanda de capital a longo prazo derivase da función de produción e da condición de primeira orde de maximización de

beneficios. Na ecuación do modelo depende do produto interior bruto e do tipo de interese nominal das sociedades non financeiras.

Oferta de traballo

A ecuación da oferta de traballo (poboación activa) indica que depende da poboación en idade de traballar e da taxa de paro.

Consumo privado

Na ecuación do consumo final dos fogares a única variable explicativa como tal é o PIB, que actúa como aproximación á renda dos fogares.

Exportacións ao resto de España

As exportacións galegas ao resto de España dependen da demanda interna española e dun índice de competitividade, medido a través dos prezos de exportación dos países competidores no mercado do resto de España.

Exportacións ao resto do mundo

As exportacións ao resto do mundo dependen principalmente dun indicador de demanda mundial.

Importacións

As importacións dependen da demanda interna.

Deflactor do PIB

A ecuación que describe o deflactor do PIB considera que a súa evolución depende do custo laboral, do índice xeral de prezos de exportación dos países competidores, da inversa da relación capital – produto e da produtividade total dos factores.

Deflactor de exportacións ao resto de España

O deflactor de exportacións ao resto de España depende dos prezos internos, aproximados polo deflactor do PIB, e dos prezos de exportación dos competidores do resto de España.

Deflactor de exportacións ao resto do mundo

O deflactor de exportacións ao resto do mundo depende do prezo de exportación dos países competidores do resto do mundo.

Deflactor de importacións

O deflactor de importacións depende dos prezos internos e dos prezos externos dos provedores.

Custo laboral

A ecuación de custo laboral mostra que a súa evolución depende da produtividade marginal do traballo a prezos correntes.